

Afregning af indefrosne feriemidler

Den nye ferielov trådte i kraft 1. september 2020, som fremadrettet betyder at der afholdes ferie i takt med at den spares op, også kaldet samtidighedsferie. Samtidighedsferie betyder, at den ferie der optjenes i en måned, allerede kan afholdes måneden efter. Ingen medarbejdere får ret til mere ferie samlet set over et helt arbejdsliv.

I overgangsperioden mellem den gamle og den nye ferielov et ferieår indefrosset for alle medarbejdere ansat i perioden mellem den 1. september 2019, til den 31. august 2020. De indefrosne midler håndteres af en feriefond, Lønmodtagernes Feriemidler.

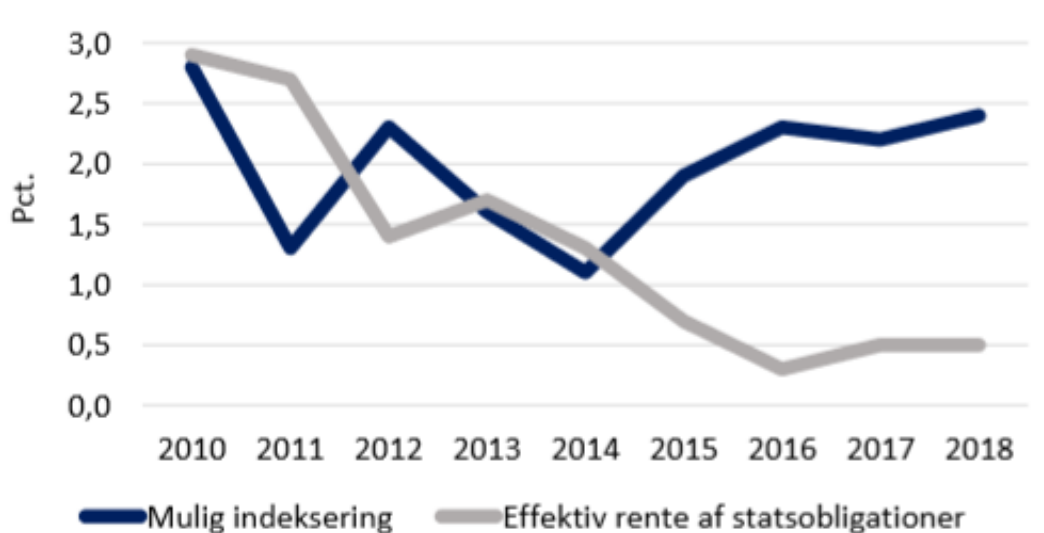
Kommunen skal afregne de indefrosne feriemidler, samtidig med at der skal afregnes feriepenge afledt af samtidighedsferien. Det giver en likviditetsmæssig udfordring, som er af forskelligt omfang, alt efter hvordan kommunen vælger at afregne.

Kommunerne kan vælge mellem forskellige strategier:

- Indbetale hele beløbet på en gang (kræver stor likviditet)
- Indbetale løbende ved forfald (ved pensionering af medarbejdere)
- Indbetale hele beløbet over et bestemt antal år

De feriepenge som ikke er afregnet, vil årligt blive indekseret (rentetilskrivning), med en rente som svarer til den generelle lønudvikling, altså ikke den kommunale lønudvikling, da det ikke kun er kommunale arbejdsgivere der rammes af ferieloven, men samtlige arbejdsgivere.

Den generelle lønudvikling er en høj rente at betale. Gennemsnitligt er lønudviklingen fra 2016-2021 på 2,3 % årligt. For at det skal kunne betale sig at lade feriepengene stå til den rente i fonden, skal det overvejes, hvilket afkast kommunen ville forvente at få på den likviditet, som man vælger at beholde, fremfor at anvende den til at afregne indefrosne feriemidler. Langt de fleste kommuner har meget af deres kapital i statsobligationer.

Ovenstående figur fra KL giver et billede af, hvordan indekseringen ville have set ud i årene 2010-2018 sammenlignet med den effektive rente på statsobligationer. De seneste år har afkastet på statsobligationer ikke været i nærheden af den mulige indeksering.

De indefrosne feriepenge er at betragte som en gældsforpligtelse med en relativt høj rentetilskrivning. Derfor er det en god ide at få afviklet feriepengene hurtigt.

Faxe Kommune forpligtelse er opgjort til 94,9 mio. kr.

Nedenfor behandles kort de vigtigste dilemmaer ift. valget af afregningsmetode for de indefrosne feriemidler:

- De decentrale lønbudgetter
- Likviditetsudviklingen
- Låneoptagelse
- Luft til serviceramme
- 5 forskellige modeller for afregningen af feriepengene.

De decentrale lønbudgetter

I forbindelse med beslutningen om, hvordan der skal afregnes, skal det også besluttes, om budgetmidler og udgifterne hertil skal placeres centralt eller decentralt. KL anbefaler at afregningen sker fra centralt hold, og at der samtidig overvejes om – og i givet fald hvordan – man i kommunen vil "kræve midlerne ind" fra de decentrale lønbudgetter.

Argumenterne for at afregne centralt fra er, at det er nemmere at holde styr på, hvilke medarbejdere kommunen samlet set har forpligtelser på, samt at det kan give store forskydninger decentralt, og budgetsikkerheden vil lide et knæk, hvis det holdes decentralt. Nogle afdelinger vil rammes hårdt i enkelte år, særligt hvis det besluttes at afdelingerne skal afregne både ved pensioneringer og fratrædelser.

Afregnes i stedet fra centralt hold, vil de decentrale enheder isoleret set opleve en lettelse ift. den gamle situation i og med, at der ved fratræden er mindre opsparret ferie, der skal udbetales, relativt til efter den gamle ferielov

Forskydningen af udgifternes påvirkning af decentrale lønbudgetter

Nyansatte må formodes at holde ferie med løn tidligere, og ansatte, der stopper, må formodes at have mindre ferie, som skal udbetales i forbindelse med fratrædelse. Disse bevægelser formodes at modsvare hinanden over tid, men i de enkelte enheder kan det opleves som en belastning eller en lempelse af rammen, afhængigt af, hvordan forskydningen af udgifter finder sted.

I mange decentrale enheder kan der opstå et øget behov for vikardækning, fordi man tidligere har kunnet trække på særligt nyuddannede (også alm. nyansatte), der ikke tidligere har haft mulighed for at afholde ferie i starten af ansættelsen. Fremover vil nyuddannede levere færre arbejdstimer i starten af ansættelsesforløbet, mens medarbejdere på vej på pension typisk vil levere flere arbejdstimer, da der ikke vil være lige så meget opsparret ferie.

Central afregning af de indefrosne feriemidler

Centralt vil der være en merudgift ift. afregningen af de indefrosne feriemidler. Det er vigtigt at denne merudgift drøftes ift. de decentrale lønbudgetter. Finansieringen kan evt. ske ved en rammereduktion i de decentrale lønbudgetter, hvor der vil være mere luft i, end det oprindeligt har været tiltænkt.

Afholdes udgiften centralt, vil tidsperioden der afregnes henover, have betydning for de decentrale lønbudgetter. Den luft der skabes i de decentrale lønbudgetter, realiseres gennem hele implementeringsperioden af den nye ferielov, og den årlige virkning heraf kan ikke generelt forudses, da det forudsætter kendskab til medarbejdersammensætning og forventninger omkring tilbagebetalingstidspunkter mv.

Vælger kommunen at afregne ferieforpligtelsen tidligere end man er nødsaget til, vil det overordnet set betyde, at den finansiering der skal tilvejebringes for at sikre afregningen af ferieforpligtelsen alt andet lige overstiger den mindreudgift, som den decentrale enhed måtte opleve. Et generelt regnestykke herfor er dog meget vanskeligt at opstille, da det kræver kendskab til den fremadrettede personaleomsætning.

Kassebeholdning vs. Låneoptagelse

En hurtig afregning af de indefrosne feriemidler vil betyde en kraftig reduktion af kommunens kassebeholdning. Derfor anbefales det at optage lån for at kunne indfri forpligtelsen hurtigt, uden at det dræner kommunens ressourcer.

En sammenlignelig situation fra privatøkonomien vil være at man omlægger et dyrt lån med høje variable renter til et billigere lån med faste renter. Forpligtelsen til feriefonden håndteres som en gældsforpligtelse i budget- og regnskabssystemet, så det er allerede et lån. Der er derfor gode argumenter for at omlægge den gældsforpligtelse til det billigst mulige lån, også selvom der i kommunen er et princip om, ikke at lånefinansiere. Det forventes at kommunerne vil få låneadgang til afviklingen af de indefrosne feriepenge i forbindelse med økonomiaftalen mellem KL og regeringen.

Serviceramme

KL har i forbindelse med aftalen fået gennemført, at afregningen til feriefonden ikke konteres indenfor servicerammen. Dermed skulle det også kunne give luft på servicerammen at en udgift der før lå indenfor rammen nu ligger udenfor. Luften vil være størst i de år der afregnes for flest medarbejdere.

Det er dog vigtigt at der samtidig reduceres i budgetterne decentralt. Gør man ikke det, vil der i budgetterne være en dobbeltbudgettering på lønbudgetterne hhv. udenfor og indenfor servicerammen (givet at man budgetterer med afregningen centralt, og lader de decentrale enheder beholde budgettet som det er).

Modeller for håndtering af de indefrosne feriemidler

Nedenfor præsenteres 5 modeller for håndteringen af afregningen af de indefrosne feriepenge. Det starter med den helt simple minimumsafregning fra decentralt niveau ved medarbejdernes pensionering, dernæst afregning decentralt ved både pensionering og fratrædelse. Herefter er der 3 forskellige modeller, hvor afregningen sker fra centralt hold, med forskellige grader af finansiering fra de decentrale enheders budgetter, og i den sidste model lånefinansieres den hurtige afregning af feriemidlerne.

Tabel 1: Kort beskrivelse af modeller for afregning af indefrosne feriemidler

Beskrivelse	Fordele	Ulemper	Driftspåvirkning/reduktion i budgetter
Model 1			
<p>Løbende indbetales minimumsforpligtelsen til fonden, dvs. ved medarbejdernes pensionering</p> <p>Finansieringen kommer fra en reduktion af de decentrale enheders budgetter i takt med pensionering.</p>	<p>Likviditetspåvirkningen i de enkelte år vil være relativt lille.</p> <p>Det arbejdssted, hvor den indefrosne opsparing er optjent, er også det arbejdssted der får reduceret budgettet.</p>	<p>Meget lang tilbagebetalingstid (58 år)</p> <p>Meget høj udgift til indeksering</p> <p>Administrativt tungt, da beløb til afregning pr. medarbejder skal henføres til en bestemt decentral enhed.</p> <p>Stor usikkerhed for de decentrale enheders budgetter. Udgiften fluktuerer meget fra år til år.</p>	<p>Afvikling over 58 år.</p> <p>Gennemsnitlig afvikling af forpligtelse og indeksering årligt (vil svinge meget): 2,6 mio. kr.</p> <p>Skønnet indeksering i alt: 58,1 mio. kr.</p> <p>Skønnet samlet omkostning: 153,0 mio. kr.</p>
Model 2			
<p>Løbende indbetales frivilligt til fonden ved medarbejdernes fratrædelse, dvs. ud over den indbetaling kommunen er forpligtiget til at indbetale når medarbejdere går på pension</p> <p>Finansieringen ved en reduktion af budgettet for de decentrale enheder i takt med fratrædelse/pensionering.</p>	<p>Ligner administrativt den måde fratrædelse/pensionering hidtil har været håndteret.</p> <p>Det arbejdssted, hvor den indefrosne opsparing er optjent, er det arbejdssted der får reduceret budgettet.</p>	<p>Relativt lang tilbagebetalingstid. Meget udgiftstung i de første år.</p> <p>Administrativt tungt, da beløb til afregning pr. medarbejder skal henføres til en bestemt decentral enhed.</p> <p>Rammer hurtigt områder med stor personale-omsætning relativt hårdt, og kan dermed få betydning for serviceniveauet.</p> <p>Decentralt vil</p>	<p>De første år vil afdragene være meget store, herefter bliver der færre og færre medarbejdere som kommunen har en forpligtelse overfor.</p> <p>Afvikling over 33 år.</p> <p>Gennemsnitlig afvikling af forpligtelse og indeksering årligt (store beløb i de første år, små beløb i de senere år): 3,3 mio. kr.</p> <p>Skønnet indeksering i alt: 12,6 mio. kr.</p>

		<p>modellen ramme meget forskelligt, det er helt afhængigt af personaleomsætningen, om man rammes hårdt.</p> <p>Det er urealistisk at områderne kan finde så store beløb indenfor deres lønbudgetter, og det vil med stor sandsynlighed betyde serviceforringelser eller kassetræk.</p>	<p>Forventet samlet omkostning: 107,5 mio. kr.</p>
Model 3			
<p>Der afvikles løbende med fonden over 15 år.</p> <p>Afviklingen håndteres fra centralt hold.</p> <p>Finansieringen kommer fra en reduktion af budgettet for de decentrale enheder med faste andele i afregningsperioden, dvs. over 10 eller 15 år. (opgjort op baggrund af det enkelte års lønbudget).</p>	<p>Administrativt mere enkelt.</p> <p>Høj budgetsikkerhed iff. reduktion af decentrale enheders budget .</p> <p>Udgifterne til indeksering vil være mindre pga. hurtig afvikling.</p> <p>Relativt hurtig tilbagebetalingstid.</p>	<p>De enkelte decentrale budgetter bliver ikke reduceret iff. hvordan den indefrosne opsparing er indtjent.</p> <p>Konsekvensen er, at nogle arbejdssteder i princippet bliver straffet og andre slipper for billigt.</p> <p>I tilfælde af lav likviditet kan indbetalte beløb ikke tilbageføres.</p>	<p>Afvikling over 15 år.</p> <p>Gennemsnitlig afvikling af forpligtelse og indeksering årligt: 7,5 mio. kr.</p> <p>De enkelte enheders budget reduceres tilsvarende i de 15 år.</p> <p>Skønnet indeksering i alt: 17,2 mio. kr.</p> <p>Forventet samlet omkostning: 112,1 mio. kr.</p>
Model 4			
<p>Der afvikles med fonden over 15 år.</p> <p>Afviklingen håndteres fra centralt hold.</p> <p>Finansieringen kommer fra en</p>	<p>Administrativt mere enkelt.</p> <p>Høj budgetsikkerhed iff. reduktion af decentrale enheders budget.</p> <p>Udgifterne til</p>	<p>De enkelte decentrale budgetter bliver ikke reduceret iff. hvordan den indefrosne opsparing er indtjent.</p> <p>Konsekvensen er, at</p>	<p>Afvikling over 15 år.</p> <p>Gennemsnitlig afvikling af forpligtelse og indeksering årligt: 7,5 mio. kr.</p> <p>De enkelte enheders</p>

<p>reduktion af budgettet for de decentrale enheder med faste andele over 30 år (opgjort på baggrund af det enkelte års lønbudget).</p>	<p>indeksering vil være mindre.</p> <p>Relativt hurtig tilbagebetalingstid</p>	<p>nogle arbejdssteder i princippet bliver straffet og andre slipper for billigt.</p> <p>I tilfælde af lav likviditet kan indbetalte beløb ikke tilbageføres.</p> <p>Der kan være en likviditetsmæssig udfordring i, at beløbet indbetales til fonden over 10/15 år, mens finansieringen fra de centrale enheder indhentes over 30 år.</p>	<p>budget reduceres med 3,7 mio. kr. i en periode på 30 år.</p> <p>Skønnet indeksering i alt: 17,2 mio. kr.</p> <p>Forventet samlet omkostning: 112,1 mio. kr.</p>
Model 5			
<p>Der afvikles med fonden over 5 år.</p> <p>Der søges låneramme til at dække over den likviditetsmæssige belastning af de store afdrag, og indekseringen.</p> <p>Enhederne får en længere tilbagebetalingsperiode på 30 år. Derved reduceres kun svarende til 0,3 % af lønbudgettet.</p>	<p>Likviditeten påvirkes ikke synderligt.</p> <p>Høj budgetsikkerhed ift. reduktionen af de decentrale enheders budget. Den årlige reduktion af enhedernes budgetter er mindst med denne model.</p> <p>Meget hurtig tilbagebetalingstid, og mindst indeksering.</p> <p>Indekseringens høje renter erstattes med lave renter fra lånet.</p>	<p>De enkelte decentrale budgetter bliver ikke reduceret ift. hvordan den indefrosne opsparing er indtjent.</p> <p>Konsekvensen er, at nogle arbejdssteder i princippet bliver straffet og andre slipper for billigt.</p>	<p>Afvikling over 5 år.</p> <p>Gennemsnitlig afvikling af forpligtelse og indeksering årligt: 20,3 mio. kr.</p> <p>De enkelte enheders budget reduceres med 3,4 mio. kr. i en periode på 30 år.</p> <p>Skønnet indeksering i alt: 6,5 mio. kr.</p> <p>Forventet samlet omkostning: 105,3 mio. kr.</p> <p>Herudover renteudgifter til lånet på 3,9 mio. kr.</p>

Model 1

Ved model 1 afregnes der kun for de indefrosne feriepenge ved en medarbejders pensionering, dvs. det er absolut minimumforpligtelsen som kommunen afregner årligt.

Finansiering sker i denne model fuldt ud ved at reducere i de decentrale enheders lønbudgetter, hvis de har medarbejdere der går på pension. Der afregnes altså ikke ved medarbejderes fratrædelse.

Alderen på de medarbejdere der har været ansat i indefrysingsperioden kendes, og det er på baggrund heraf muligt tilnærmelsesvist at beregne den årlige afregning til fonden. Beregningen viser, at sidste indbetaling til fonden vil ske i 2078, hvis ikke pensionsalderen ændres. Grundet den lange indbetalingsperiode bliver betalingen for indekseringen meget høj.

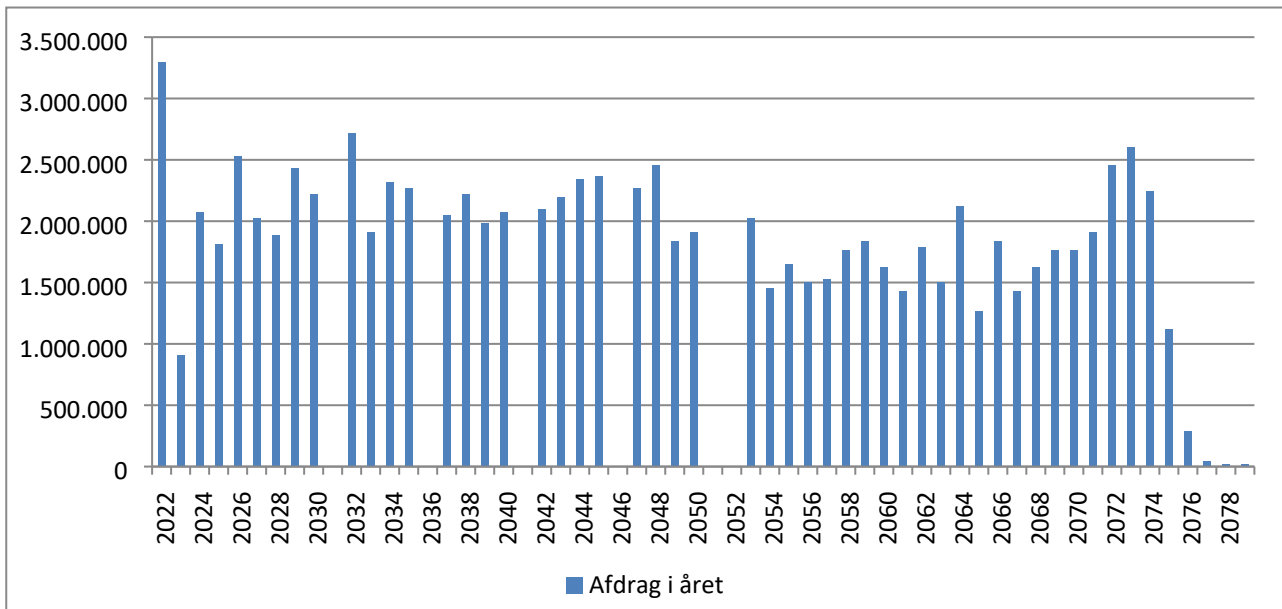
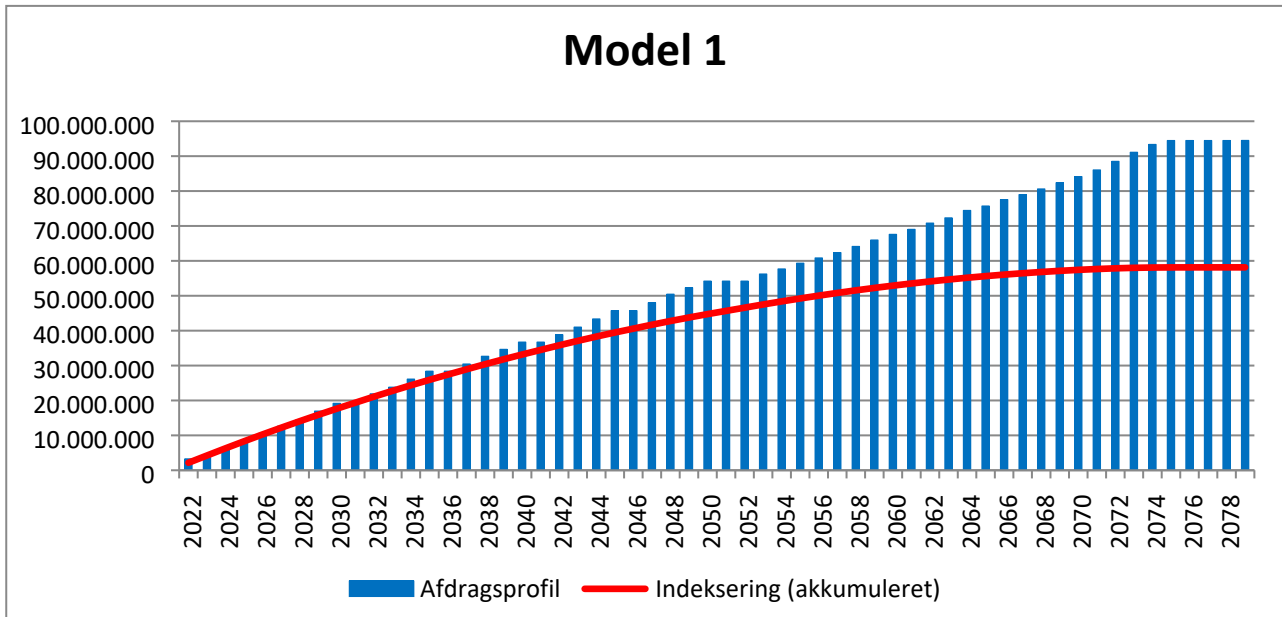
Model 1 er en tungere administrativ løsning, dels fordi ordningen skal håndteres over 58 år, og dels fordi det med årene vil kunne blive vanskeligt at afdække, hvilken enhed, der skal belastes ved afregningen af feriepenge for medarbejdere der for mange år siden er fratrådt.

Det beløb de decentrale enheder vil skulle afregne vil variere meget år efter år, og der vil derfor ikke være særligt stor budgetsikkerhed. Er der på en afdeling flere medarbejdere der går på pension i samme år, kan det blive en økonomisk udfordring der kan komme til at kræve besparelser eller kassetræk.

Beregningen

Beregningen for model 1 er foretaget ved at tage alderen på de ansatte der har været ansat i optjeningsperioden, og derfra beregne hvilket år de har ret til pension. Den gennemsnitlige forpligtelse pr. medarbejder er herefter ganget på i hvert af årene indtil sidste medarbejder har ret til pension. Indekseringen er sat til 2,3 % årligt, hvilket er den gennemsnitlige lønindkomst over de seneste 4 år.

Nedenfor ses i første tabel den skønnede afdragsprofil, og den indeksering der vil ske ud fra forudsætningerne ovenfor. I tabellen nedenunder ses afdragene i de enkelte år. Betalingen fluktuerer en del fra år til år, hvilket går ud over budgetsikkerheden decentralt.

Model 2

Model 2 er en videreudvikling af model 1. Det er fortsat forudsætningen at de decentrale enheder afregner forpligtelsen til fonden, men det sker nu både ved pensioneringer og fratrædelser.

Finansieringen tilvejebringes fra de centrale enheder, hvor den enkelte medarbejder har været ansat, da det er her der er budgetlagt med udgiften til ferie.

Dette minder meget om den nuværende procedure for afregning af feriepenge ved fratrædelse. Der er dog risiko for, at denne model vil ramme områder med stor personaleomsætning relativt hårdt, hvilket kan få betydning for serviceniveauet og i sidste ende kassebeholdningen.

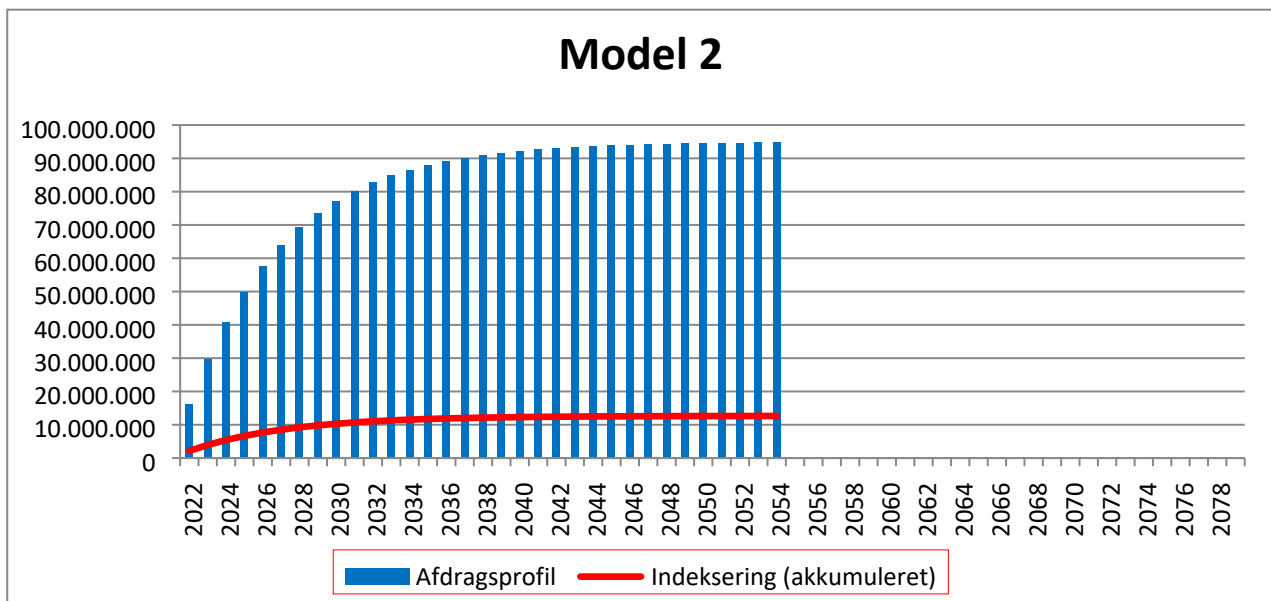
Når en medarbejder stopper skal enheden udover tilgodehavende ferie afregnes for 5 ugers indefrosset ferie. Samtidig vil en ny medarbejder have ret til betalt ferie efter den første måneds ansættelse. Samlet set vil forskydningen i udgifterne kunne give en dobbeltudgift for den enkelte enhed ved fratrædelser. For nogle enheder vil det være muligt at håndtere dette ved at lade stillingen være vakant i en periode, men det er ikke en mulighed for alle.

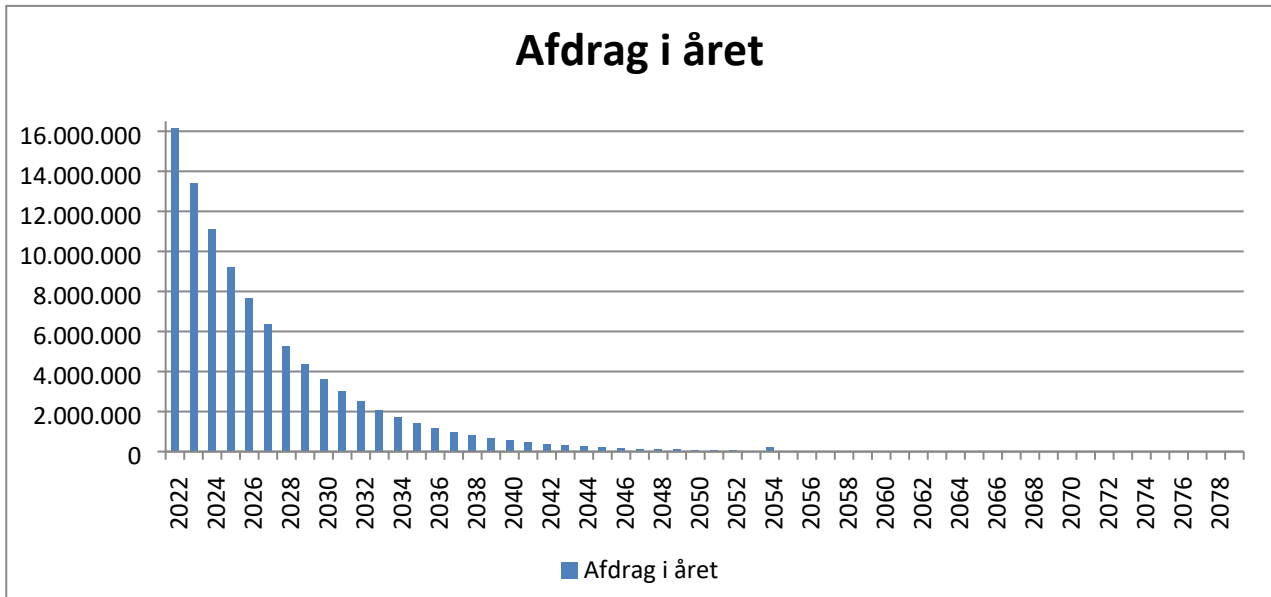
Der afregnes meget store beløb de første år , og det er hele årsagen til at udgiften til indekseringen kan holdes så lav. Men det er ikke realistisk at kunne finde så store beløb i de decentrale budgetter uden at det vil gå ud over serviceniveauet og kassebeholdningen. De første 5 år afregnes 57,5 mio. kr.

Beregnings:

Antallet af medarbejdere som kommunen skal afregne indefrosne feriepenge for, reduceres hvert år med den gennemsnitlige årlige medarbejderomsætning (2017-2020), som er på 17 %.

Nedenfor ses de to grafer som også er udarbejdet for model 1. Igen ses det at betalingerne fluktuerer meget henover årene, hvilket er med til at skabe usikkerhed i de decentrale budgetter.

Model 3

Med løsningen i model 3 rykker finansieringen fra at være specifik til generel i forhold til de decentrale enheder. Finansieringen sker ved en forholdsmæssig budgetreduktion på alle enheder, så alle områder rammes lige hårdt i forhold til deres lønbudget, i forhold til hvor meget kommunen vælger at afregne med fonden i det pågældende år. Her mister man altså princippet m, at de decentrale enheder der har haft medarbejderne under optjeningsperioden, også skal afregne for de enkelte medarbejdere. Men metoden flytter ansvaret for selve afregningen til det centrale niveau, og giver de decentrale enheder budgetsikkerhed, da det vil være det samme beløb der reduceres i deres budget fra år til år.

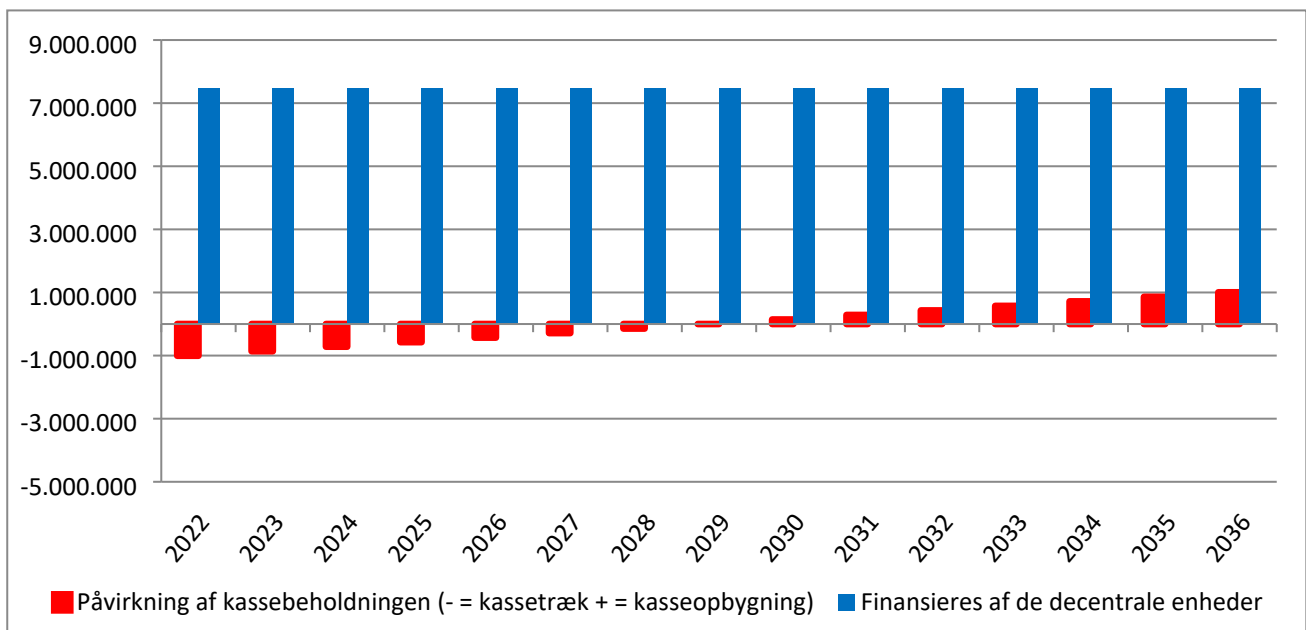
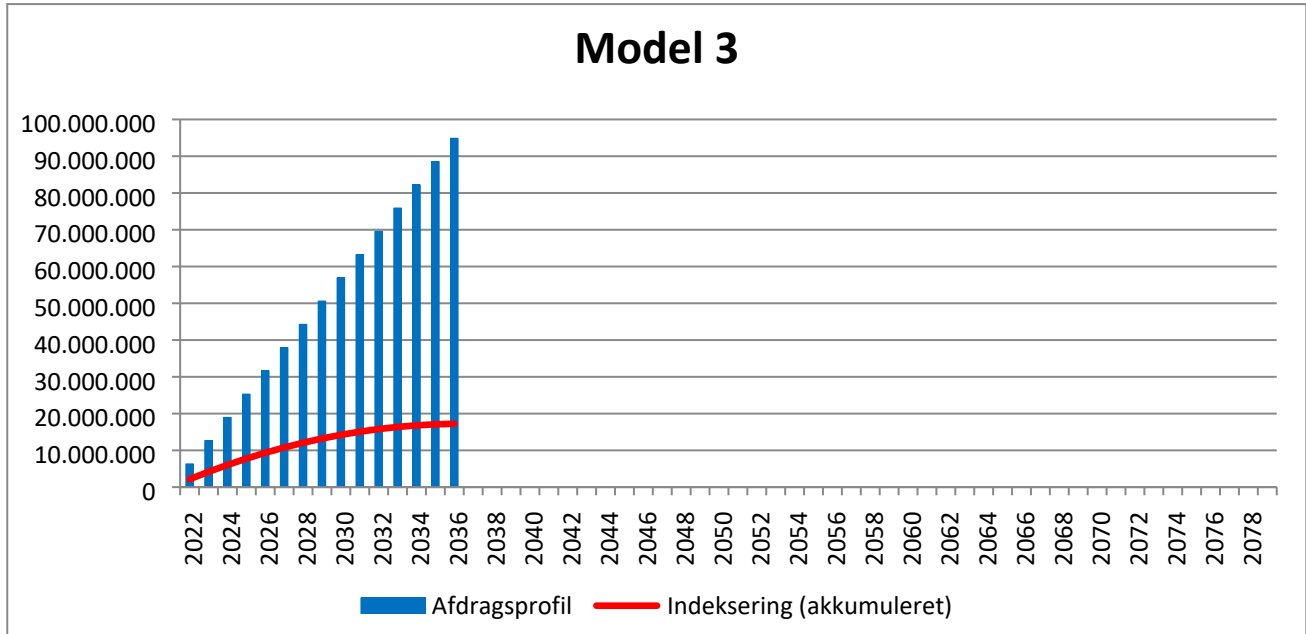
Man kan for eksempel vælge at afvikle forpligtelsen på 10 eller 15 år, og enhedernes lønbudgetter vil således hvert år blive reduceret med 1/10-del eller 1/15-del af den samlede forpligtelse plus den indeksering der forventes at løbe på for hvert år. I eksemplet her er der regnet på en afvikling på 15 år.

Beregning

I beregningen er der hvert år reduceret i forpligtelsen med en 15. del, og indekseringen er derefter beregnet. Afdrag og forventet indeksering er herefter lagt sammen og smurt ud over 15 år på de decentrale enheder. Det betyder en reduktion på 7,5 mio. kr., hvilket er en noget stor reduktion, og det kan derfor have samme konsekvenser som beskrevet ved modellerne ovenfor; reduktioner og kassetræk.

Den nederste figur er en smule anderledes end ved de to tidligere tabeller. Da afdragene er ens i alle år, se der i stedet her på, hvor meget de decentrale enheder finansierer årligt, og hvordan kassebeholdningen påvirkes. De første år med større indekseringsbeløb

trækkes der en meget lille smule på kassebeholdningen, men dette vender midtvejs i perioden, hvor finansieringen fra de decentrale enheder overstiger indekseringen i det enkelte år, så penge hentes ind igen. Samlet set over 15 år er likviditetspåvirkningen nul, såfremt de decentrale enheder kan håndtere reduktionen af deres budgetter.

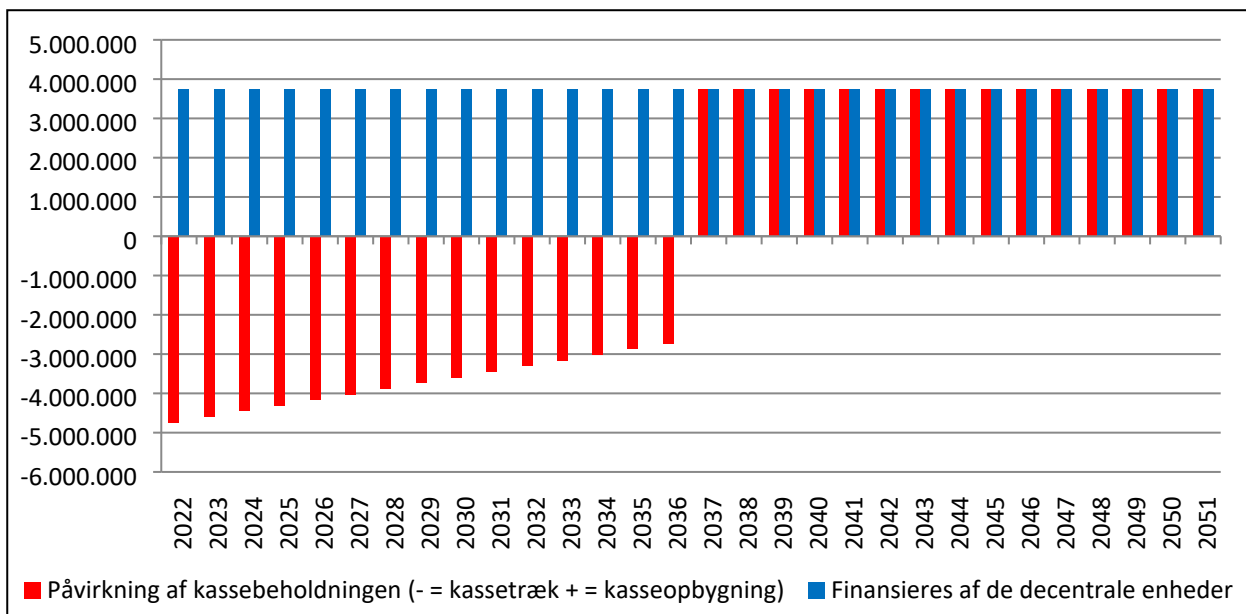
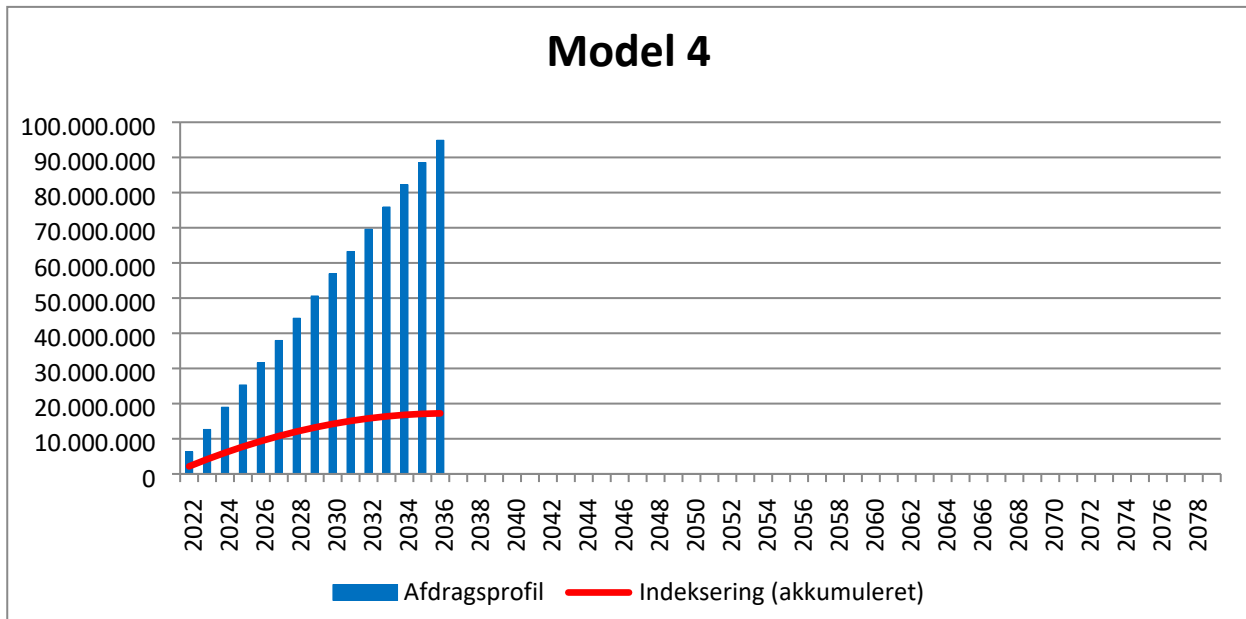

Model 4

Model 4 ligner model 3, bortset fra, at de decentrale enheder finansierer afregningen af de indefrosne feriemidler over 30 år, selvom der afregnes fra centralt hold over kun 15 år.

Det er mere realistisk at de decentrale enheder kan håndtere en reduktion i denne størrelsesorden, så det ikke går ud over serviceniveau eller kassebeholdningen, fordi budgetterne reduceres for kraftigt for hurtigt.

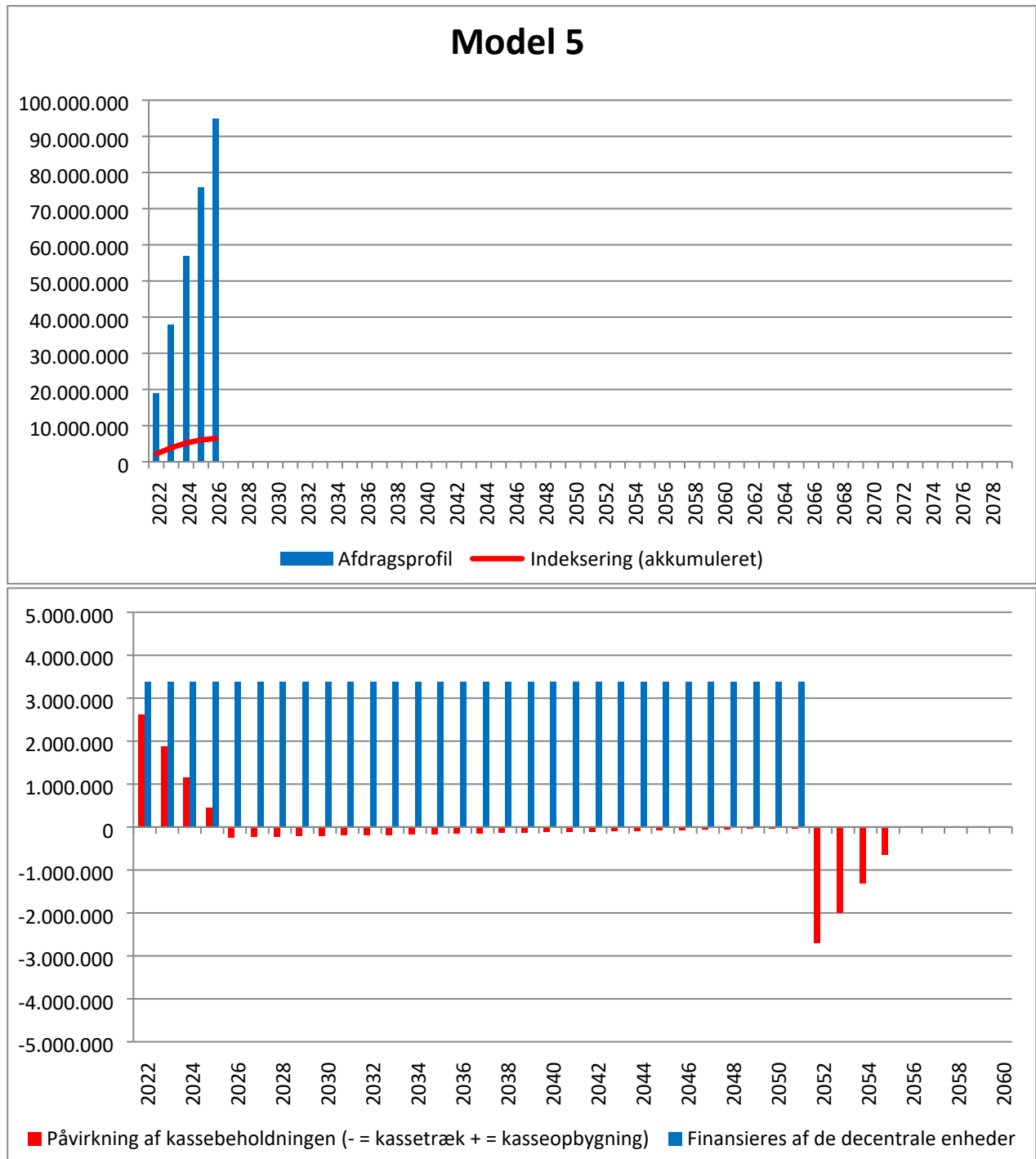
Til gengæld opstår en problematik i, at der afregnes dobbelt så meget som der finansieres, da det vil påvirke likviditeten i de første år. Set over alle 15 år er likviditetspåvirkningen nul. Nedenfor ses de samme figurer som ved model 3 (første graf er fuldstændig den samme som i model 3).

Model 5

Model 5 har samme metode som model 4 i sit udgangspunkt. Forskellene er at der afregnes hurtigere med fonden (5 år), og at den hurtige afregning finansieres ved

låneoptag. De decentrale enheder finansierer som ovenfor udgiften over 30 år. I de år der afregnes med fonden optages der lån hos Kommunekredit til at dække afdrag og forventet indeksering. Renteudgifterne på sådanne lån er langt under indekseringsudgifterne, og derfor er det økonomisk set en god ide at skifte et meget dyrt lån ud med et meget billigere. Fordelene ved denne model er: de decentrale enheders budgetter påvirkes mindst muligt, de finansierer årligt 3,3 mio. kr. Samtidig påvirkes likviditeten på det nærmeste ikke. Se graferne herunder:

Sammenligning af modellerne

Tabellen nedenfor viser de overordnede tal for de fem modeller.

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Hvor mange afviklingsår?	58 år	33 år	15 år	15 år	5 år
Betaling i alt	153.019.423	107.523.879	112.110.558	112.110.558	105.268.633
Indeksring i alt	58.139.127	12.643.583	17.230.262	17.230.262	6.461.348
Renter på lån					3.926.989
Gennemsnitlig årlig betaling af forpligtelse + indeksring	2.638.266	3.258.299	7.474.037	7.474.037	20.268.329